

VELEŇÁČEK 3

Zpravodaj Kulturně – historického spolku Malá Veleň * Ročník XVII. (XI. KHS) * 1. březen 2018

Kostel sv. Anny v Jedlce

300. výročí postavení nové věže

Na bývalém keltském pohřebišti rostla vysoká jedle s bílými šiškami. Místní obyvatelé zde nejdříve postavili dřevěný kříž a později malou kapličku. V dalších letech pak dřevěný kostelík, který byl povýšen na farní kostel v roce 1234.

V roce 1460 byl postaven zděný kostel (dnešní presbytář s oltářem) s gotickou křížovou klenbou a o 50 let později, v roce 1511, byla postavena velká chrámová loď, také s křížovou gotickou klenbou. Jak kostel přibližně vypadal na začátku 18. století, je vidět na historické mapě (psaný název na mapě - Höfflitz). Věž se zvony byla postavena na západní straně (od Děčína) a malá věžička se zvonem (sanktusník) bývala i nad oltářem. Při velké bouři v roce 1715 byly obě věže strženy. Věž od západní strany spadla na střechu kostela, poničila klenbu a severní stranu kostela (ke hřbitovu). Původní věž a okna ke hřbitovu již nebyla obnovena. Rovněž nebyla obnovena gotická klenba lodi, po které zůstaly jen mohutné opěrné sloupy mezi okny.

V polovině května 1716 začala stavba nové věže, tentokrát na jižní straně, která stála scharfenštejnské panství 218 zlatých (1 zlatý = přibližně dnešních 1.000,- Kč). Mimo to se mnoho věřících nabízelo dobrovolně pracovat jako nádeníci. Jiní k tomu byli odsouzeni - jako např. jeden mlynářský chasník, který se choval nemravně. Vozy museli poskytnout sedláci zdarma. Za to byly čtyři vesnice (Malá a Velká Veleň, Jedlka a Soutěsky) „osvobozeny od předení“. To znamená, že obyvatelé nemuseli po dvě zimy tkát pro vrchnost. Úlevy byly lidem poskytnuty také v plnění roboty. Věžní kopuli dodal ústecký klempíř a kříž zhotovil kovář z Fojtovic.

V 1. poschodí věže bývala místnost pro ponocného, do které se vcházelo po venkovním schodišti dveřmi, po kterých zůstal částečně zazděný dveřní otvor, který dnes slouží jako okno – snímek vlevo.

Dokumenty v kopuli věže

V kopuli jsou uloženy v zatavených schránkách dokumenty o jejím postavení a opravách. Nejstarší je z 18. prosince 1718, další z roku 1924, 1995 a poslední z roku 2012. Kromě zápisů jsou zde uloženy aktuální noviny, bankovky a mince.

Překlad části zápisu z roku 1718. V tomto roce byla věž postavena.

Ve jménu Nejsvětější Trojice – Boha Otce, Boha Syna a Ducha svatého.

Poté, co dne 12. února roku 1715 poškodila silná bouře zvonici na kostele sv. Anny v Jedlce a téměř celou ji odmrštila, bylo nezbytně nutné ji znovu obnovit. Na stavební náklady však chyběly chudému Božímu chrámu prostředky. Zmíněnému kostelu tak poskytla prostředky k provedení této nákladné stavby nejenom tehdejší slavná vládnoucí vysoká hraběcí vrchnost, ale i sám vysoce urozený pan Jan František Josef – hrabě Svaté říše římské z Thunu .....

..... Tento zápis byl vyhotoven a vložen do kopule dne 18. prosince roku 1718.

Jan Augustin Schmidt, hejtmán

Překlad části zápisu z roku 1924:

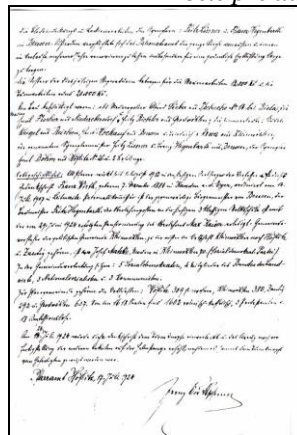
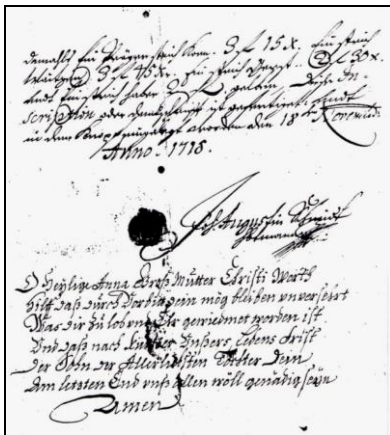
Na památku!

V neděli dne 2. prosince 1917 ve 2 hodiny odpoledne, ve 4. roce krvavé světové války, byl silnou bouří stržen kříž na věži i s kopulí. Vzhledem k nedostatku lidí se tehdy nemohlo ani pomyslet na jeho opětovné postavení.

Po skončení světové války byly výdaje tak obrovské, že jakákoliv oprava věže, i když se ukázala jako nezbytná, byla nemyslitelná. A tak zůstala celá záležitost nevyřešená a kostel se žádným způsobem nemohl využívat, neboť byl shora prosakujícím deštěm stále poškozován. Na neustálé námitky faráře Františka Wirtha se nakonec v roce 1923 rozhodl patronátní úřad v Benešově zajistit na farním kostele sv. Anny v Jedlce zabezpečovací práce.....

.....Dne 24. července 1924 byla tato pamětní zpráva zasazena do kopule věže a kříž byl ještě před dokončením ostatních prací vyvýšen. Poté byl i s kopulí věže od podepsaného vysvěcen. Farní úřad Jedlka, 17. července 1924, František Wirth, farář.

Celé překlady textů jsou uloženy v soukromé kronice.

Na snímku je reprodukce části zápisu z roku 1718, 1924 a věž kostela kolem roku 1920.

Po roce 1945 kostel pomalu postupně chátral. Opadala téměř všechna venkovní omítka kostela, vitrážová okna byla rozbítá, střechou zatékalo... V roce 1999 byla opravena fasáda věže a kopule. Sluneční hodiny byly obnoveny v roce 2008 a v následujících letech byl opraven celý kostel. Po doplnění inventáře byl v roce 2012 opravený kostel vysvěcen. Na kopuli věže byl umístěn nový dvouramenný kříž. V roce 2016 byla také opravena celá vnitřní dřevěná konstrukce věže. Dnes si nikdo nedokáže představit, že by věž kostela stála na jiném místě, než na kterém stojí již 300 let.

Snímek s historickou věží si udělali i turisté - senioři z Benešova n. Pl.

Ve středu 14. února 2018 se turisté z Benešova n. Pl. vydali po zeleně značené turistické stezce přes Ovesnou ke kostelu v Jedlce. Zpět se vraceli přes Eliščíno údolí a kolem bývalého Benaru 05. R. Čech

Beseda nad kronikou obce se letos nekoná

Kronika po několik minulých let nebyla psaná. Nyní je opět vedena, ale již není psaná ručně, nýbrž elektronicky s následným vytištěním. Kronikář obce Luděk Stínal letos nebude připravovat besedu nad kronikou. Zájemci o historii si mohou kdykoliv prohlédnout staré fotografie a dokumenty, nebo prohlédnout kostel i opravenou věž. Stačí zavolat na tel.: 607 583 271, nebo napsat na e-mail: mala-velen@seznam.cz. Prohlídky jsou vždy zdarma.

Pozvánka MDŽ - Malá Veleň - kulturní dům v Jedlce 10. března 2018 v 15 hod.
Setkání žen a mužů u příležitosti Mezinárodního dne žen. Hudba k poslechu i tanci kapelníka pana Bříška. Pohoštění, kolo štěstí. Fr. Stibor

Veleňáček, zpravodaj Kulturně – historického spolku Malá Veleň * www.mala-velen.estranky.cz
e-mail: mala-velen@seznam.cz * tel: 607 583 271. Odp. redaktor: Jaroslav Dostál, Malá Veleň 29. Tisk: Milan Dostál. Členové redakce: Milan Hurt, František Stibor. Povoleno MKČR, reg. číslo: E 18183. Redakce neodpovídá za obsah podepsaných článků. Náklad: 110 výtisků. Neprodejné. Uzávěrka dalšího čísla je 10. 3. 2018. **Toto číslo vyšlo 1. března 2018.**